–

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

СТРАТЕГИЯ

за развитие на професионално направление 3.3 Политически науки

за периода 2025-2030

Въведение

Настоящата стратегия е разработена от членовете на катедрите от професионално направление 3.3 Политически науки във Философския и Юридическия факултет, както и от Програмния съвет на програмите от професионално направление 3.3 във Факултета по класически и нови филологии на СУ „Св. Климент Охридски“ за периода 2025-2030 г.

Стратегията е разработена на основата на набор от стратегически документи на СУ „Св. Климент Охридски“:

- Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 г.;
- Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България (2017-2030 г.);
- Мандатна програма на ректорското ръководство на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ за периода 2023-2027 г.;
- Стратегия за развитие на научните изследвания в СУ „Св. Климент Охридски“ (2023-2026 г.);
- Стратегия за интернационализация на СУ (2020-2030 г.);

− Стратегия за развитието на електронното и дистанционното обучение в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Стратегията определя основната стратегическа цел и тактическите цели за развитие на катедрите и програмите в професионалното направление съгласно тяхната визия и мисия и на база анализ на предимствата/възможностите и недостатъците/рисковете, наблюдавани в работата, към момента на изготвяне на стратегията.

Направлението обхваща бакалавърски, магистърски и докторски програми в няколко факултета на СУ „Св. Климент Охридски“. Програмите са интердисциплинарни, с акцент върху политическата теория, международните отношения, човешките права, европейската интеграция, културната дипломация и геополитиката. Преподавателският състав включва добре балансиран екип от утвърдени учени и млади изследователи от различни сфери на науката, активно участващи в научни проекти и академичен обмен.

Мисия

Основната мисия в рамките на обучението в професионално направление 3.3 Политически науки е да осигурява висококачествено образование и научноизследователска дейност, и да подпомага създаване на навици за обучение в рамките на целия живот в областта на политическите науки, като подготвя компетентни специалисти с критическо мислене, ангажирани с демократичните ценности и способни да допринасят за развитието на обществото на национално и международно ниво.

За да изпълнява тази своя мисия, образованието в професионално направление 3.3 Политически науки има за цел:

− да е образец на научноизследователска и преподавателска работа в областта на политическите науки; − да допринася за развитие на науката и образованието в сферата на политическите науки;

− да създава предпоставки за привличане на най-перспективните кандидатстуденти и кандидат-докторанти, които се интересуват от политически науки;

− да подготвя висукообразовани кадри за нуждите на държавната и общинска администрация, висшето образование, научноизследователския сектор, бизнес организации, културни и политически институции, гражданския и неправителствения сектор и да развива умения и нагласи за критично и творческо мислене;

− да възпитава у младите хора нагласа за учене през целия живот и да им дава основа за успешна реализация и развитие във всички сфери на интелектуалния, културния и политическия живот на страната, Европа и света.

Визия

СУ „Св. Климент Охридски“ чрез катедрите от Философския факултет, осигуряващи обучението по ПН 3.3. Политически науки – „Политология“ и „Европеистика“, както и катедра „Международни отношения“ в Юридическия факултет, и специалностите,

–

предлагани във Факултета по класически и нови филологии, утвърждава водещата си позиция сред университетите в страната и региона по отношение на обучението в професионално направление 3.3. Университетът служи за пример на високото качество на образованието и на научноизследователската дейност, на успешната реализация и на кариерното развитие на завършилите в академичната и професионалната общност в страната и извън нея. Университетът е разпознаваем, с добра репутация и в национален, и в международен план, като непрекъснато се стреми да подобрява позицията си в международните образователни класации.

SWOT анализ

Силни страни:

- престиж и признание в международни класации;
- богата академична традиция;
- интердисциплинарност на предлаганите програми;
- съвременни учебни планове, съобразени с водещи световни и европейски тенденции в областта на политическите науки;
- добра учебна инфраструктура и засилено практическо обучение на учащите;
- засилено обучение по и на чужди езици;
- активни контакти с образователни и културни институции и организации в страната, Европа и света, МОН на РБ, училища, РУО из страната;
- членство в международни организации и научни мрежи;
- активно участие на преподаватели, студенти и докторанти в научни проекти, конференции, инициативи и обмен на знания и добри практики;
- възможности за преподаватели, студенти, докторанти и административни лица за мобилност в рамките на ЕС и по света;
- активна публикационна дейност, включително на авторски издания и сборници на преподавателите и на катедрите в направлението.
- предоставяне на възможности за публикуване от страна на студенти и докторанти;
- достъп през университетската компютърна мрежа до световни бази данни, съдържащи научни и периодични издания в областта на политическите науки;
- добра реализация на завършилите студенти и висока оценка на подготовката им от страна на работодателите при сравнение с други висши училища в рамките на научното направление;
- добра връзка с организации от публичния и частния сектор, както и от неправителствения сектор.

Слаби страни:

- недостатъчни ресурси за научна дейност;
- недостатъчна видимост на международно ниво и недостатъчно наличие на публикации с висок impact factor поради ограничено присъствие на публикации в международнопризнати бази данни като Web of Science, Scopus
и др.;
- недостатъчна мотивация на студентите за преминаване от една в друга образователна степен в рамките на направлението;
- необходимост от повече на брой и мащаб проучвания на мнението на потребители на кадри, завършили в професионалното направление;
- ограничено предлагане на обучителни форми за обучаеми извън професионалното направление.

Възможности:

- привличане на студенти и докторанти от чужбина, в т.ч. от съседните страни, от страни с български малцинства и от страни извън Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, както и от водещи университети в Европа по програма Еразъм+;
- разширяване на връзките с образователни, културни и граждански институции и организации;
- засилено сътрудничество с факултетните студентски съвети и привличането им като партньор при реализирането на идеи и проекти;
- засилено популяризиране на образователната, изследователската и експертната дейност на катедрите, включително в издания с висок impact factor и в международнопризнати бази данни като Web of Science, Scopus и др.;
- популяризиране на възможностите за продължаваща квалификация на обучаеми извън професионалното направление; • разширяване на международното сътрудничество;
- привличане на външно финансиране.

Заплахи:

- намаляване на интереса към политическите науки;
- повишена конкуренция от чуждестранни университети;
- непоследователна държавна политика по отношение подкрепата за развитието на професионалното направление;

–

- прогресивно намаляване на бройките за държавна поръчка, особено в магистърската и докторската степен;
- изоставане в достъпа и внедряването на нови технологии, на съвременната теория и практика на преподаване, както и в качеството на научноизследователската дейност.

Главна стратегическа цел

Главната стратегическа цел за развитие на професионално направление 3.3 Политически науки в СУ „Св. Климент Охридски“ **е да продължи да поддържа високо качество на преподаването и на научните изследвания**, съответстващи на най-добрите практики на университетите в Европейския съюз и извън него, създаващи условия за успешна професионална реализация на студентите, завършващи направлението, както и да постига значимо обществено влияние и ползотворно и координирано взаимодействие с други образователни, културни и граждански институции и организации.

Част от мерките за осъществяване на тази цел са:

− актуализиране, разработване, приемане и изменение на учебни планове и учебни програми;

− провеждане на научно-производствени и теренни практики на студентите, стажове и извънкласни дейности, включително продължаване на подкрепата за дейностите на студентските клубове и организации;

− стимулиране на научни изследвания с висока добавена стойност, публикувани в издания с висок impact factor и в международнопризнати бази данни като Web of Science, Scopus и др.;

− постоянно усъвършенстване на организацията на учебния процес и на формите на изпитване в бакалавърските, магистърските и докторските програми;

− усъвършенстване на организацията и провеждането на държавните изпити и защитите на дипломни работи в бакалавърските и магистърските програми, включително чрез привличането на специалисти от практиката като членове на изпитните комисии;

− поддържане и увеличаване на партньорства с бизнес организациите, включително по отношение на форми на продължаващо обучение (квалификация, преквалификация и специализация) на външни за обучението в професионалното направление лица.

Постигането на главната стратегическа цел ще се реализира при спазването на следните **принципи**:

1. **Приемственост** чрез подпомагане и насърчаване на кариерното развитие и израстването на по-младите членове на академичния състав, делегиране на права и задължения, разпределяне на отговорностите, свързани с различни аспекти от дейността на катедрите.

2. Адаптивност и иновативност чрез регулярно актуализиране на учебните програми съобразно тенденциите и промените в сферите на образованието, културата и гражданското общество, резултатите от научните изследвания; чрез възможностите за въвеждане на нови форми на преподаване, използване на информационните и комуникационните технологии (включително на изкуствен интелект) в учебния процес и научните изследвания.

3. Активност в използване на експертния капацитет на академичния състав чрез включване в университетски, национални и международни проекти – научни и практико-приложни, участие в научни форуми, обществени дискусии и др.

4. Взаимодействие с публичния сектор и бизнеса в България чрез формални и неформални договорености и ангажименти.

5. Поддържане и увеличаване на формите на продължаващо обучение (квалификация, преквалификация и специализация) на външни за обучението в ПН 3.3 Политически науки лица с продължителност поне 15 учебни часа чрез партньорства с бизнес организациите и институциите с цел увеличаване на квалификацията им посредством обучения в сферата на гражданското участие, финансовата грамотност, медийната грамотност, междукултурната комуникация, практически обучения във връзка с работата по европейски проекти или при вземане на решения в институциите на местно, национално и наднационално ниво.

6. Поддържане на международни партньорства и работа в мрежи чрез членство в международни организации и мрежи за съвместно осъществяване на проекти, обмяна на опит и добри практики в учебната и научната дейност.

7. Управление на качеството на административната, учебната и научноизследователската дейност чрез последователно прилагане на политиката за качество на СУ „Св. Климент Охридски“, спазване на вътрешноуниверситетските административни правила и процедури, разписани в нормативните документи на университета, и придържане към факултетните и катедрените правила за:

- разработване, приемане и изменение на учебни планове и учебни програми;
- провеждане на научно-производствени и теренни практики на студентите;
- организацията и провеждането на формите на изпитване в бакалавърските, магистърските и докторските програми;
- организацията и провеждането на държавните изпити и защитата на дипломни работи в бакалавърските и магистърските програми.

Основни приоритети

1. Повишаване на конкурентоспособността на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в условията на демографските тенденции в страната, динамиката на пазара на труда и засилващата се глобална конкуренция между висшите училища чрез

–

предлагане на висококачествени образователни услуги и научни резултати, ориентирани към нуждите на студентите, докторантите, обществото и потребителите на кадри.

2. Съобразяване с международните стандарти в образованието и научните изследвания в областта.

Тактическа цел 1.

Повишаване на качеството и ефективността на обучението в професионалното направление за по-добра реализация на завършилите студенти и повишаване на международната видимост.

Мярка 1.1. Актуализиране на учебните планове и програми, адаптирани към изискванията на пазара на труда и в съответствие със съвременните тенденции и стандарти, свързани включително с развитието на изкуствения интелект.

Дейности:

− регулярно актуализиране на учебните планове и програми;

− адаптиране на учебните планове и програми към очакванията на пазара на труда и появата на нови професии под въздействие на дигиталната трансформация на различни обществени сектори;

− засилване на комуникацията със студенти и докторанти, включително обратна връзка за качеството на учебния процес и преподавателската дейност;

− поддържане на връзка със завършилите чрез активно използване на базата данни на Сдруженията на завършилите (Алумни клубовете).

Мярка 1.2. Оптимално използване на възможностите за студентска и докторантска мобилност.

Дейности:

- създаване на предпоставки за допълнително увеличаване на изходящата мобилност за студенти и докторанти по програма Еразъм+;
- подобряване и оптимизиране на обучението на чуждестранни студенти на английски език, включително по програма Еразъм+.

Мярка 1.3. Подобряване на практическата подготовка на студентите.

Дейности:

− ангажиране на студентите в изпълнението на самостоятелни задачи и самостоятелна работа с ресурси в рамките на семинарните занятия и/или включването им в реални изследователски проекти;

− засилено привличане като гост-лектори на утвърдени учени в направлението;

− засилено привличане като гост-лектори на утвърдени специалисти от практиката;

− активно сътрудничество с бивши студенти с успешна реализация по специалността;

− разширяване на мрежата от работодатели за провеждане на практическото обучение на студентите.

Мярка 1.4. Обогатяване на учебните ресурси и увеличаване на отворения достъп до научни публикации.

Дейности:

− постоянно обогатяване на библиотечния фонд с необходима за студентите и докторантите литература;

− увеличаване дела на публикациите с отворен достъп в научния архив на СУ „Св. Климент Охридски“;

− постоянно обогатяване на учебната дигитална библиотека на катедри „Политология“ и „Европеистика“.

Мярка 1.5. Създаване на бакалавърски, магистърски и докторски програми в направлението съвместно с партньорски университети от други страни.

Дейности:

− разработване на учебни планове за съвместни бакалавърски, магистърски и докторски програми с университети от ЕС;

− сключване на двустранни и/или многостранни договори за провеждане на съвместни бакалавърски, магистърски и докторски програми с университети от ЕС.

Тактическа цел 2.

Повишаване на квалификацията и развитие на академичния състав.

Мярка 2.1. Осигуряване на възможности за преподавателите да развиват и надграждат своите знания и квалификация, включително като предлагат курсове по направлението в други специалности и факултети на СУ.

Дейности:

− включване в професионални обучения;

− предлагане и утвърждаване на нови курсове в учебни планове на различни специалности и факултети на СУ;

–

− насърчаване и подпомагане включването в научни и практико-приложни проекти;

− осигуряване на възможности за включване в езикови курсове, курсове за използване на специализиран софтуер, обучение за използване на изкуствен интелект.

Мярка 2.2. Планирано кариерно израстване на академичния състав.

Дейности:

− обявяване на конкурси за академични длъжности в зависимост от готовността на преподавателите да покрият нормативните изисквания.

Мярка 2.3. Засилване на преподавателската мобилност по програма Еразъм+.

Дейности:

− реализиране на повече мобилности на преподаватели до 2030 г.

Тактическа цел 3.

Увеличаване на научноизследователската дейност и публикациите на преподавателите, студентите и докторантите особено в реферирани и индексирани издания в международно признати бази данни.

Мярка 3.1. Планиране на НИД и включване в университетски, национални и международни изследователски проекти.

Дейности:

− участие в проектни екипи с други висши училища в страната и чужбина, както и БАН, за съвместни научни изследвания и публикации в рамките на приетите национални научни програми;

− включване в национални и международни научни и практико-приложни проекти, финансирани от ЕС и други организации;

− ежегодно реализиране на проекти, финансирани от ФНИ на СУ „Св. Климент Охридски“;

− разширяване на участието на катедрите и техните членове в национални и международни научни мрежи, насочени към интердисциплинарни изследвания и практико-приложни резултати, включително по темата за изкуствен интелект;

– по-активно и по-масово включване на студенти и докторанти в НИД;

− насърчаване участието на преподавателите в национални и международни научни форуми, конференции и семинари, експертни работни групи, специализирани комисии и обществени обсъждания по значими теми и проблеми.

Мярка 3.2. Увеличаване броя на публикациите и повишаване на научния им принос.

Дейности:

− възприемане на стратегически подход към публикуването, в т.ч. фокус върху качеството, оригиналността, приносния характер;

− насърчаване и подпомагане на публикуването в реферирани и индексирани издания;

− насърчаване на публикуването на чужд език с цел достигане до по-широка аудитория и повишаване разпознаваемостта на преподавателите в международната научна общност;

− постигане на повече публикации на година в реферирани международни издания към 2030 г.

Мярка 3.4. Организиране и/или участие в организацията на научни и практикоприложни форуми.

Дейности:

− продължаване на практиката да се организират ежегодни международни научни конференции сред академичния състав;

− продължаване на организирането на съвместни докторантските конференции в направление 3.3. Политически науки;

− продължаване на организирането на годишни студентски научни конференции по направление 3.3. Политически науки;

− продължаване на разработване на научноизследователски проекти, вкл. по ФНИ, които включват участието на студенти и докторанти от направление 3.3. Политически науки;

− участие на катедрите в различни национални и международни практикоприложни форуми.

Тактическа цел 4.

Подобряване на учебната среда.

Мярка 4.1. Подобряване на учебната среда и техническата осигуреност на преподавателите, студентите и докторантите, включително и със софтуерни средства за съхранение, анализ и обработка на научна информация.

Дейности:

–

− обновяване на компютърната и офис техника, както и специализиран софтуер за научните изследвания и учебната дейност, включително генеративен изкуствен интелект;

− ежегодно актуализиране на използваните програмни продукти;

− изграждане на модерни учебни аудитории с аудио-визуални, мултимедийни и други високотехнологични продукти;

− разширяване и задълбочаване на връзките с партньори от образователни, културни и граждански институции и организации за подобряване на работната и учебна среда и техническата осигуреност;

− съдържателно, функционално обогатяване на страниците на катедрите в съответните факултетни сайтове, разширяване съдържанието и функционалността на английската им версия, поддържане на актуална информация и новини на уеб страниците на специалностите и в социалните медии.

Заключение

Настоящата стратегия осигурява цялостен и многостранен поглед към развитието на професионално направление 3.3 Политически науки в СУ „Св. Климент Охридски“ и е в синхрон и подкрепа на общоуниверситетската политика за качествено образование и стремеж към високи резултати от научноизследователската и художественотворческата дейност. Чрез нейното прилагане се цели създаването на среда, която насърчава високи постижения в обучението на специалисти от всички области на професионалното направление, стимулира интердисциплинарното и международното сътрудничество, насърчава мобилността на студенти, докторанти и преподаватели, насърчава научните изследвания. Постигането на посочените стратегически и тактически цели ще утвърди позицията на Софийския университет като една от водещите институции при подготовката и повишаването на квалификацията на специалисти от сферата на политическите науки.